

РОМАН ЯРЕМІЙЧУК:
УКРАЇНА ВТРАЧАЄ СВІЙ
ШАНС СТАТИ
ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОЮ

→ 2

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНИЛОСЯ 70 РОКІВ
ВІДОМОМУ КРИМСЬКОМУ
ПИСЬМЕННИКУ ВІКТОРУ
ІВАНОВИЧУ СТУСУ

→ 8

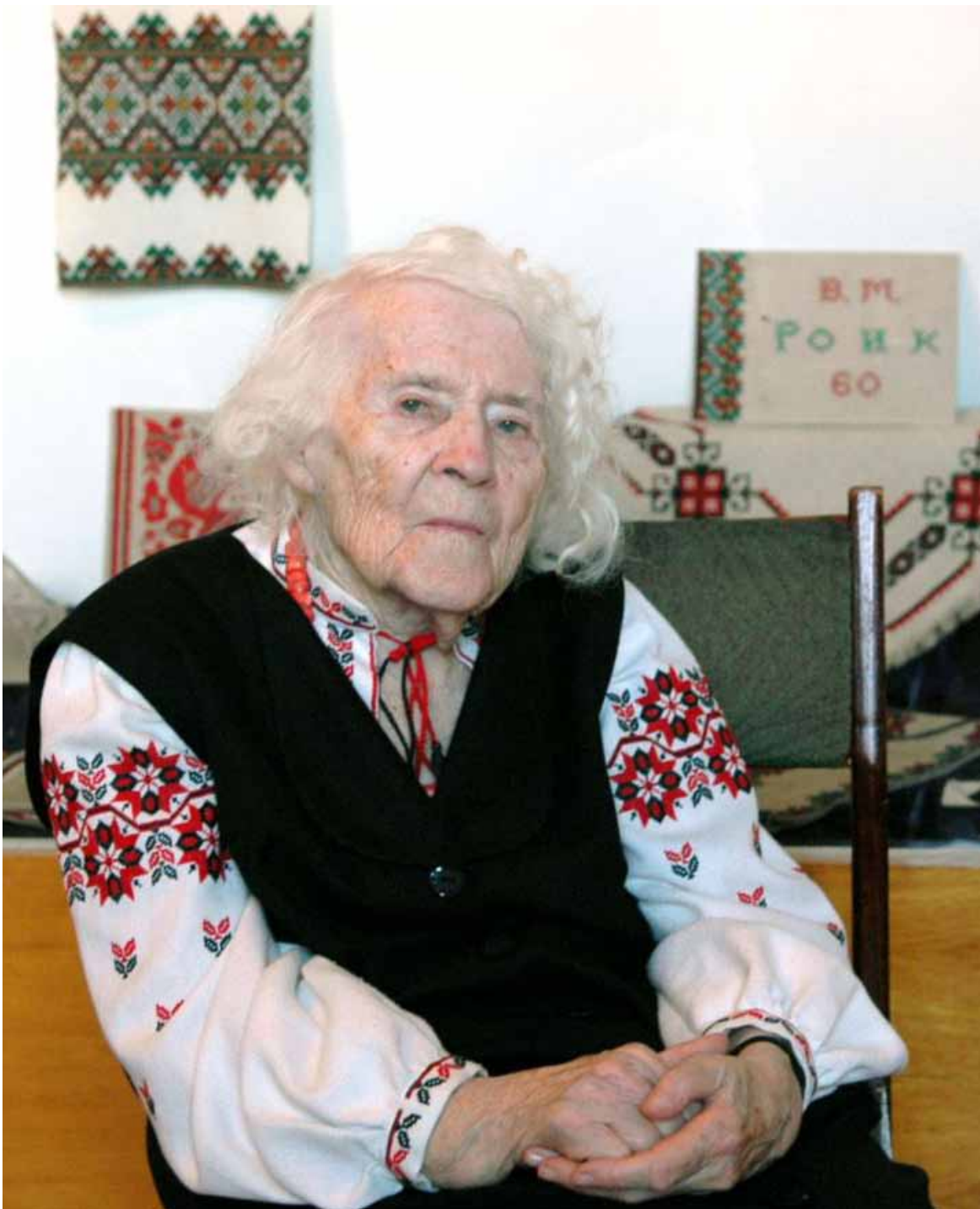

КРИМСЬКА
СВІТЛИЦЯ

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА
УКРАЇНСЬКА
ГАЗЕТА

№ 03
2016

www.svitlytsia.in.ua

«ЛЮБИЛА МАМА СВЯТКУВАТИ У «СВІТЛИЦІ»...

Місяць квітень для моєї мами, Віри Сергіївни Роїк, завжди був одним із найголовніших у житті. Посудіть самі: 16 квітня народилась її правнучка Арина – своєрідний подарунок від внучки Марини, 22 квітня – мої іменини, 25 квітня – день народження мами. Саме цього дня в її домі збиралися гості. Вона завжди хвилювалась: чи сподобаються гостям її страви, серед яких пиріжки з різними начинками (а найулюбленішою її начинкою були варені яйця із зеленню), запечений перець із майонезом, плавлені терті сирки з часником, борщ з пампушками...

ПАМ'ЯТЬ

ВАДИМ РОІК

С тіл мама завжди прикрашала сама і слідкувала, щоб біля тарілок прибори лежали на підставках, сіль подавалась у дерев'яних солонках, виготовлених у Карпатах, вода мінеральна ставилась миргородська або кримська, хрін обов'язково з буряком. Все це було традиційно і непорушно довгі роки.

За столом вона була головною, і не тільки тому, що була імениницею, а через те, що справді була чудовим оповідачем. Я звернув увагу – вона не повторювалась, завжди її чудова пам'ять видавала все нові епізоди з її життя і життя її друзів і родичів. Ніколи за столом вона не показу-

вала, що їй погано. Трималась, поки не піде останній гість, а тоді зовсім знесилена падала на диван. Вона любила приймати гостей, тому наступного дня народження все повторювалось.

Зазгалі в маминій квартирі завжди було багато гостей і в інші дні – учениці, друзі, родичі не лише з Криму, а й з усієї України, Росії, Білорусі. Не знаю, як витримувала вона такий потік гостей – завжди привітна, елегантно одягнута, обов'язково в туфлях, незважаючи на вік. Коли я пропонував їй зустрічати гостей у домашніх капцях, бо особливо останніми роками боліли й опухали ноги, то страшенно сердилась на мене й обурено казала: «Як ти не розумієш! Зустрічати гостя в капцях, навіть найближчого, це ж виявляти неповагу до нього!».

→ 4

КОНСУЛЬТУЄ ЮРИСТ:

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВИЇДЖАЮТЬ АБО В'ЇДЖАЮТЬ ДО КРИМУ

→

7

ІНТЕРВ'Ю

У минулому числі «Кримської світлиці» ми розповіли про публіцистичну працю, яка нещодавно побачила світ в одному із львівських видавництв, «Минуле не зникає» академіка, дійсного члена НГА, професора, лауреата багатьох престижних премій і відзнак, крім того, колишнього радника голови правління Державного акціонерного товариства «Чорноморнафтогаз» Романа Яремійчука. Проте цього разу ми пропонуємо увазі наших читачів інтерв'ю з Романом Семеновичем, в якому він ділиться своїми думками щодо проблем енергетичної безпеки України, шляхів їх вирішення, долі «Чорноморнафтогазу», його значення для нашої держави, бо й досі, незважаючи на зміну місця проживання, залишається кримчанином і, передовсім, не байдужою до долі України людиною.

– Романе Семеновичу, ви є знаним фахівцем в енергетичній галузі нашої країни. Як відомо, енергетична безпека є невід'ємною складовою економічної і національної безпеки, необхідною умовою існування і розвитку держави. Які основні проблеми, на вашу думку, постають нині перед Україною в цій сфері й які є шляхи розв'язання цих проблем?

– На енергетичній проблемі України останні 15 років будувалися величезні статки олігархів, саме тому практично нічого не робилося для того, щоб уникнути цієї біди. Адже зрозуміло, що енергетична незалежність неможлива без двох складових: необхідно мати кошти, які повинні вкладатися в нові технології, модернізацію обладнання, і потрібен час для того, щоб організувати цю роботу.

Про нафтову та газову промисловості мені боляче говорити. Україна за радянських часів була великою газодобувною республікою, досить багато ми видобували і нафти. Але з відкриттям величезних ресурсів нафти й газу у Західному Сибіру все було зорієнтовано на розвиток саме цього регіону. Туди відправляли найкращих фахівців та обладнання зі Львова, Полтави, Харкова, Києва та з інших міст колишнього СРСР. Там почали видо-

УКРАЇНА НЕ ВЕДЕ БОРОТЬБУ ЗА ЕНЕРГОРЕСУРСИ «ЧОРНОМОРНАФТОГАЗУ» ТА ВТРАЧАЄ СВІЙ ШАНС СТАТИ ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОЮ

бувати майже 600 мільярдів кубічних метрів газу на рік.

– Як це відобразилося на нафтогазовидобувній галузі України?

– У цей період фінансування, яке повинно було йти на розвиток галузі України, фактично було припинене. У 80-х роках розпочалося суттєве зменшення обсягів буріння свердловин, все меншим ставав видобуток. І на сьогодні в Україні залишилася лише частина з тих спеціалістів, хто зміг утриматися і продовжує працювати. Але трагедія не в тому, що вони сьогодні не працюють, найгірше – ми втратили кваліфіковані кадри. Одні фахівці пішли достроково на пенсію, для цього створювалися відповідні умови, інші виїхали за межі України у пошуках роботи. Бурові верстати, якими сьогодні володіють українські буровики, є морально та фізично застарілими. Вони є та-

кож енерговитратними. В тому, що ця стратегічно важлива галузь перебуває у такому стані, є велика вина і НАК «Нафтогаз України». Причина всім добре відома – корупція. Все, що зароблялося, розходилося по кишнях новоспечених багатіїв та лягало на їхні рахунки за кордоном, а у власне виробництво вкладалося дуже мало. Яскравий приклад нашої плачевної реальності – це підприємство «Укргазвидобування» у Харкові – їхнє бурове обладнання вже давно потребує списання, персонал втрачає фаховість і це є проблемою всеукраїнською. Стискається серце, коли буваю у Бориславі. Це місто на Львівщині, де колись було потужне бурове підприємство, на якому працювало близько 5 тисяч фахівців, сьогодні ж Борислав нагадує мені вимерле місто – дороги розбиті, будівлі в неприглядному стані, молоді спеціалісти поїхали світ за очі, бо не мають роботи, а

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

РОМАН ЯРЕМІЙЧУК народився 19 листопада 1936 року в с. Зібранівка Снятинського району Івано-Франківської області. Закінчив Дрогобицький нафтовий технікум та нафтовий факультет Львівського політехнічного інституту. Навчався в аспірантурі Всесоюзного НДІ бурової техніки у Москві. Працював бурильником, інженером, заступником директора контори розвідувального буріння тресту «Західбурнафтогаз». У 1976 році Романа Семеновича запросили в Івано-Франківський інститут нафти і газу на посаду проректора з наукової роботи. До 2010 року працював деканом двох факультетів та завідувачем двох кафедр. У 1993 році ініціював створення кафедри морських нафтогазових споруд, а у 2002 році спільно з Національною академією природоохоронного та курортного будівництва був організатором і першим деканом факультету морських нафтогазових технологій.

місцева влада не знає, як собі дати ради. Адже занепад підприємства – це занепад регіону. І це при тому, що Україна має великі ресурси, і той же Борислав також. У занепаді перебуває зараз і «Львівгазвидобування» – щороку падає видобуток газу, родовища виснажені, нових немає, бо в розвідувальні роботи кошти не вкладаються. На наше щастя, ми ще не все проїли. Потрібні кошти, аби вкласти їх у модернізацію та розвиток промисловості, і потрібні такі люди при владі, яким енергетична безпека країни не була б байдужою.

– Ви частину свого життя присвятили державній компанії «Чорноморнафтогаз», яка зараз «націоналізована» так званою кримською владою. Що відбувалося останні 5-10 років у компанії до подій 2014 року?

– Власне, це підприємство мало такі ж проблеми, як і інші – на його розвиток виділялися дуже незначні кошти. Як приклад, 25 років тому були відкриті Одеське і Безіменне родовища, але розробляти їх почали лише три роки тому. Це дозволило підняти видобуток газу у 2013 році до 1,640 мільярдів кубометрів газу, передбачалося, що у 2014 році видобуток збільшиться до 2,5 мільярдів кубометрів, а цього року повинно було видобувати-

ся 3 мільярди і це лише за рахунок введення в експлуатацію цих двох родовищ. Але навіть ця цифра – капля в морі, оскільки ресурси Чорного моря величезні.

– Наразі всім, що видобуває і має «Чорноморнафтогаз», розпоряджається так звана кримська влада. Що мусить зробити українська влада, аби відстояти своє право на володіння майном та здобутками компанії?

– Минулого року я разом з колишніми працівниками «Чорноморнафтогазу» звернувся з листом до Президента України Петра Порошенка, в якому ми виклали своє бачення того, що треба робити в нинішній ситуації. Одеське, Безіменне та Голицинське газові родовища перебувають у територіальних водах України, тому розробляти їх може лише держава Україна. А нині видобуток газу та його розробка на цих родовищах проводиться Росією. Тому ми запропонували Главі держави звернутися до міжнародних судів з тим, що Росія не має жодного права розробляти ці родовища, а якщо вже видобуває газ, то повинна за все видобуте сплатити Україні гроші. Або ж Росія повинна постачати свій газ в тому обсязі, який нині видобувається «Чорноморнафтогазом» з цих родовищ. По-друге, бурові верстати, так звані «вишки Бойка», та більше 20 великих і потужних кораблів, які були куплені за часів незалежності України, повинні бути повернуті нашій державі. У відповідь ми отримали листа, в якому було написано, що це все відомо, але що конкретно зроблено, щоб повернути куплене за величезні гроші українців майно, – ні слова.

Також ми запропонували, щоб «Чорноморнафтогаз», який документально перебуває у Києві, відновив свою роботу з розміщенням офісу в Миколаєві, Херсоні чи Одесі. Ця компанія не повинна бути такою потужною, як в Криму, це може бути підприємство, яке б працювало на залучення іноземних компаній-інвесторів для проведення геолого-розвідувальних і видобувних робіт та видобування нафти й газу, починаючи від західних берегів Чорного моря до теперішніх кордонів Кримського півострова. За таким принципом працюють румуни: на них працює 8 іноземних газодобувних компаній і результати їхньої роботи вражають. А тим часом ми і тут втрачаємо свій шанс стати енергоне залежними.

ЛЮДМИЛА БОЖЕНКО

ПРАВА – КОРИННИМ НАРОДАМ!

АКТУАЛЬНО

Узаконення правил гри на всіх рівнях аж до міжнародного стосовно корінних народів – необхідність. У цьому переконує фільм «Корінні народи», підготовлений творчою групою інформаційної агенції «Голос Криму» при експертній підтримці Наталії Беліцер та Юлії Тищенко.

СВІТЛАНА СОКОЛОВА

Стрічку знято в рамках проекту «Українська миротворча школа» за фінансової підтримки Посольства Великої Британії в Україні. Фільм презентували у приміщенні ДП «Кримський дім» у Києві.

Його головна мета – поширити якомога більше інформації для українців у питанні кримських татар, та й взагалі корінних народів. Автономна Республіка Крим, яку населяють три корінні народи (караїми, кримчаки і кримські татари), не може вирішити проблеми із їхніми засадничими правами. Тому творча група із просвітницькою метою почала робити фільм, що дозволив би людям, у тому числі і народним депутатам усіх рівнів, дізнатися правду про кримських татар, караїмів і кримчаків. За словами авторів, існує необхідність у їхній самоорганізації, захисті та збереженні через такі механізми, як, наприклад, Меджліс кримськотатарського народу, Курултай, також вони потребують вивчення і захисту з боку Верховної Ради, Кабінету Міністрів України, громадських інституцій.

«Автори фільму ставили собі за мету розповісти про корінні народи України: караїмів, кримчаків та кримських татар, – зазначає керівник проекту Вельдар Шукурджиев. – Ми спробували зробити перші кроки у здійсненні просвітницької аналітично-інформаційної діяльності щодо обізнаності українців про права корінних народів, які утворились як етнос на території нашої держави. Також у цьому фільмі ми спробували по-

ФОТО: ГОЛОС КРИМУ

казати думки різних людей: експертів, політиків, представників корінного народу та пересічних українців щодо питання майбутнього статусу півострова. Маємо надію, що цей фільм стане поштовхом до конструктивної дискусії в українському суспільстві. Цей просвітницький проект створено для того, аби розповісти, хто є корінний народ, на що він має право, щоб розвіяти страхи навколо корінних народів і налагодити міжнаціональні відносини».

Про витоки створення фільму, мету та перспективи її реалізації розповів відомий громадський діяч, лідер Кримського Євромайдану, генеральний директор ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» Андрій Щекун.

– Вважаю стрічку вдалою, це підтвердили й експерти на презентації, і лідери Меджлісу кримськотатарського народу, котрі озвучили свої позиції у фільмі й на презентації, і пересічні громадяни. Картина демонструє, що саме декларує Конвенція ООН та які інші документи, закріплені на міжнародному рівні, можуть забезпечити права народів на терито-

рії, де вони проживають. Фільм підкреслює: закон про забезпечення прав і свобод корінних народів України необхідний як кримським татарам, так і українцям. Потрібно узаконити всі правила гри, в тому числі й на міжнародному рівні, стосовно корінних народів.

Дякую Вельдарові Шукурджиеву, Ігорю Семиволосу, який реалізує проект «Українська миротворча школа» і який за підтримки Посольства Великої Британії виділив кошти на створення фільму, експертам, визнаним українським суспільством і на міжнародному рівні. Це – Наталія Беліцер (Інститут демократії імені Пилипа Орлика, Київ) та Юлія Тищенко (Український незалежний центр політичних досліджень). Вони спеціалізувалися на темі протягом щонайменше двадцяти років, тож їхня думка свідчить про важливість продукту.

Дякую також журналістам, насамперед – журналісту-ведучій фільму Людмилі Щекун, яка об'єктивно й незаангажовано підійшла до роботи над картиною, не дала можливості політичним гравцям впливати на його створення, Славі Юрченку, відеооператору.

Стрічку «Корінні народи» можна подивитися в Інтернеті за посиланням <https://www.youtube.com/watch?v=ECPL9NDqIDA>

Є надія, що фільм вийде на «ATR» – першому кримськотатарському телеканалі, транслюватиметься Чорноморською телерадіокомпанією, яка виходить в ефір у Криму. Крім того, відгукнулися обласні телекомпанії на пропозицію продемонструвати фільм. Створюється англомовний варіант кіно з метою використання його за кордоном, зокрема в ОБСЄ та ООН.

«Мені подобається пісня кримських татар у кінці фільму, бо співається про те, що згинуть вороженьки, і вони повернуться, а от вороги відправляються за Уральські гори, – ділиться враженнями А. Щекун. – Кримські татари залишаться на своїй землі, де формувалися як етнос, де їхня розвинута культура, колишня столиця Бахчисарай, що розквітала в давнину, і Ханський палац як символ народу.

Мене все це хвилює, бо у Бахчисарай і я жив донедавна».

ЦИФРИ

За даними ООН, у світі до корінних народів належать 370 мільйонів осіб у більш ніж 70 країнах, багато з них перебувають на межі зникнення.

КРИМСЬКІ ТАТАРИ або **КРИМЦІ** проживають на півдні України (АР Крим, Херсонська та Запорізька області – близько 300 тис. за оцінками на 2012 рік), у Туреччині (від 150 тис. до 1 млн.), Румунії (20 тис.), Росії (2,4 тис.), Болгарії (1 тис.). Приблизна кількість **КАРАЇМІВ** на сьогодні близько 15 000 осіб. Багато караїмів мешкають в околицях Тракаю (Литва), колись великі поселення караїмів існували в Галичі, Луцьку, в Києві, Одесі тощо.

КРИМЧАКИ – окрема етнолінгвістична спільнота єврейського населення, котрі говорять кримськотатарською мовою. Загальна чисельність – приблизно 1,5 тис. осіб, з них приблизно 500 осіб – у Криму, 157 осіб – у Росії.

ПРЕМ'ЄРА

«КРИМСЬКІ ІСТОРІЇ» ПОБАЧИВ КИЇВ

Відбувся прем'єрний показ саги «Кримські історії» молодого режисера Нарімана Алієва.

СЕРГІЙ БАХІН

Серед ініціаторів акції – громадська організація «КримSOS». Зала кінотеатру «Україна» була реповненою. Глядачі примостилися навіть у проходах, аби подивитися фільм. Трилогія складається із короткометражок Алієва – «Повернутися зі світанком», «Тебе кохаю», «Без тебе». Перша знімався у 2013 році, наступна з'явилася у 2014-му, а торік була закінчена остання. Всі події розгортаються на Кримському півострові (там же і знімалися) й оповідають про життя кримських татар, вірніше, кримців. У стрічці «Повернутися зі світанком» ідеться про стосунки між молодшим і старшим поколіннями, про самостійний вибір життя, вміння дослуховуватися один до одного.

«Тебе кохаю» – вічний «ромео-джульєттівський» сюжет, у цьому випадку про любов між татариним і слов'янкою, котру батько подалі від гриха (на його думку) відправляє на навчання до глибинки Росії.

Заключна картина повідає знову-таки про сімейні цінності: як один із братів прагне потрапити на день народження до іншого через пустелю... Півною мірою це, скоріше, притча, викладена у кіноформі.

Загалом роботи постановника відрізняються своєю режисурою від звичного для нас українського кіно, відчувається вплив різних течій світового кінематографа, схильних до філософської картини і меншого вживання діалогів героїв.

Цікаво, що остання робота знімалася в Криму вже після подій 2014 року. Актори (котрих режисер задіяв по мінімуму) – переважно родичі та близькі друзі Нарімана. До речі, серед глядачів на прем'єрі також було багато кримців, завітав до кінотеатру і лідер кримськотатарського народу Мустафа Джемільєв. Стрічка «Без тебе» вперше презентувалася в Україні відразу ж після її показу на 66-му Берлінському кінофестивалі у конкурсній програмі «Generation 14+».

Показ трилогії відкрив серію майбутніх традиційних вечорів прем'єр сучасного українського кіно. Завдяки цим заходам можна буде ознайомитися з новинками молодих творців і обговорити в широкому колі режисерську роботу.

→ 1

Любила мама зустрічати свій день народження і в редакції «Кримської світлиці», де завжди раділи її приходу й вітали іменинницею тепло і щиро, перетворюючи кожен таку зустріч у справжнє свято.

Свята проходили і починалися нові творчі дні. Щоденна постійна робота над створенням узорів, вишивання приносили їй таке творче задоволення, що вона забувала на час свій постійний ниючий біль у спині, болі у правому плечі і ногах. Тільки сильне загострення хвороби змушувало її лягти в ліжку. В молоді роки мені важко було зрозуміти хворобливий стан мами. Тільки з віком я зрозумів, наскільки мужньою людиною вона була, наскільки великою була її жага до життя.

Особливо оживала мама під час підготовки до нової виставки – знову нові ідеї, втілені в узорах і вишивках. У неї завжди було негласне правило – підготувати до нової виставки щось нове, оригінальне, вона творила це, розуміючи, що треба зацікавити, здивувати глядачів. Я не відразу звернув увагу на те, що її роботи мають ще й практичне значення для побуту, для повсякденного життя, а не лише естетичне. За роки свого життя вона створила такі речі, якими потім кожна господиня, що вмє вишивати, могла прикрасити свій дім. Посудить самі: сумочки дамські, господарські, для всяких дрібних предметів, для гребінців, штори, фіранки, салфетки, доріжки, чохли на табуретки, стільці, скатертини, килимки для дітей, панно, блузи, сорочки і багато іншого, я вже не кажу про рушники, які вона створювала для різних випадків і торжеств у родинному житті.

За період, що минув після смерті мами, тобто з жовтня 2010 р. до 25 квітня 2016 р., загалом в Україні, у т. ч. в Криму, пройшло 33 виставки під назвою «Віра Роїк та її учениці»; 5 виставок, присвячених її пам'яті; 5 виставок, приурочених до різних подій, де експонувались роботи Віри Сергіївни; 15 творчих вечорів, присвячених її пам'яті; 18 презентацій книг про творчість художниці; біенале «Український рушничок» у Криму і наукова конференція в Полтавському національному університеті ім. В. Г. Короленка «Українська вишивка в творах Віри Роїк».

У багатьох школах і бібліотеках півострова пройшли конкурси

Віра Роїк у редакції «Кримської світлиці»

«ЛЮБИЛА МАМА СВЯТКУВАТИ У «СВІТЛИЦІ»...

творчих робіт учнів про знаменитих людей Криму, в т. ч. про Віру Роїк. Відбулась презентація нових пісень, присвячених Майстрині, написаних композиторами Валеріаном Стратуцою (Санкт-Петербург) і Дмитром Малим (Сімферополь) на слова талановитої поетеси з Нижньогірського району Надії Риндич. Більшість цих

пісень виконав заслужений діяч культури АРК Орест Мартинів. У загальній кількості написано більше 30 пісень, присвячених пам'яті мами, у т. ч. композиторами В. Бобровим, А. Могильницьким, Л. Тимофеевою, Г. Белогорцевим, В. Лазаренком, С. Дронь на слова Л. Пшеничної, С. Сурмача, Т. Соловей, Д. Кононенко, Н. Хара-

сайло, Л. Данилейченко та ін. Крім О. Мартиніва, ці пісні виконували Ф. Марченко, А. Беляковська, Л. Сахарова, Г. Куберська, Л. Тимофеева.

Минуло п'ять з половиною років, як не стало моєї мами – Віри Сергіївни Роїк. Звичайно, всі ми смертні, і нікуди від цього не втекти. Після життя на землі залиша-

ється якийсь слід від діяльності людини. Він може бути маленьким, ледь помітним, або великим, який не зникне у віках. Сподіваюсь, що не дуже короткий слід на землі залишила моя мама, і що навіть після того, як не стане мене, пам'ять про неї залишиться у серцях майбутніх поколінь, насамперед, творчої інтелігенції.

ЦИТАТА

Запис із книги відгуків про виставку, яка до 105-річчя В. Роїк проходила у Сімферополі в Будинку художника:
*«Вишиванка – це мамині руки,
 Зустріч, прощання, розлуки,
 Колос й зерно з того поля,
 Де моєї країни є доля.
 Сорочку мати сину вишивала,
 І душу, й серце в вишивку
 вкладала,
 Де кожен хрестик – це життєві
 миті,
 Щасливі дні, на цій землі
 прожиті.
 Лягала ниточка до ниточки
 мрійливо,
 Дитині долю вишили
 щасливу –
 Щоб оберегом стала для
 синочка
 Руками ньеньки вишита
 сорочка.
 Вишивка – це оберіг, що захи-
 щає від усього недоброго, бо
 кожен стібок – це душа виши-
 вальниці. Орнаменти, чудові
 візерунки – надзвичайно ціка-
 ві, які хочеться подовгу роз-
 глядати, милуючись ними. Це –
 традиційна культура України,
 що розповідає про життя її на-
 роду. З повагою – Мирослава
 Романівна, квітень 2016 року,
 м. Сімферополь».*

Народилася Віра Сергіївна Роїк навесні, в найкращу її пору, коли квітуть сади, пахне бузком і конваліями, а довгі сонячні дні дарують безпричинне відчуття щастя. Можливо, тому останній незакінчений рушник Майстрині, оспіваний у віршах її прихильницею Надією Риндич, і назвала поетеса «нераспустившимся цветом». А скільки тих, що розпустилися! Помилуватися ними і приходили люди упродовж всього дня 25 квітня в Кримський етнографічний музей. Це був день відкритих дверей, що проводився на честь 105-річчя з дня народження неперевершеної Майстрині.

ТАМАРА СОЛОВЕЙ

Розпочався він майстер-класом, під час якого учениці Віри Сергіївни ділилися досвідом з маленькими вишивальницями. І не біда, що дехто із п'ятикласниць сімферопольської гімназії №9 спробував себе у цьому «жанрі» вперше, цілком можливо, що для когось із дівчат ця зустріч з прекрасним мати-славне продовження. Бо ж і жінки, які виступали сьогодні у ролі метрів, Світлана Петрівна Лавренюк, Тамара Сергіївна Якімова, Олена Євгенівна Корнієнко та Валентина Іванівна Зінченко, не думали колись, не гадали, що будуть оточені такою увагою, а Світлана Петрівна одержала навіть грамоту від керівництва музею «за внесок у розвиток культури».

Це вчоргове пересвідчує: для музею тема української народної вишивки (дарма, що на догоду часу вона офіційно тепер називається слов'янською) є важливою і перспективною. Вона навіть надихнула музейних працівниць на наукові дослідження. Під час урочистого вечора зі своєю оригінальною кон-

ЖИТТЯ – ЯК ВЕСНЯНКА

ВІРИ РОІК – 105 РОКІВ!

Ансамбль «Радониця» вітає гостей

цепцією, що дозволяє оцінити роботи Віри Роїк з точки зору представленої тут старослов'янської символіки, виступила Олена Таратухіна. Вона розшифрувала значення улюблених сюжетів вишивальниці, її геометризованих півників, що символізують сонце, качок, яких пов'язують зі щасливою жіночою долею, характерні деталі орнаменту, котрі свідчать про бажання закріпити і примножити те, що було закладено в основному сюжеті.

Сьогодні залишається лише здогадуватися, чи високоосвічена Майстриня свідомо шукала у такий спосіб контакту з Богом і людьми, чи просто діяла в силу традицій? А можливо, її рукою керувало щось підсвідоме, якимось провидінням, про що ми у звичайному житті кажемо просто: хочеться, подобається. Тим не менше, навколо витворів мистецтва та літературних шедеврів відбуваються чудеса, і ніхто не може дати їм переконливих пояснень.

У той час, як Олена Таратухіна зазирає в глибину творчості Віри Роїк, експертною групою на чолі із

Учениця Віри Роїк Світлана Лавренюк одержує заслужену грамоту

Вадим Роїк, син видатної вишивальниці

Свєнєєю Барановою було здійснено черговий крок щодо популяризації творчості вишивальниці у просторі. Пригадалися сторінки її біографії, пов'язані з

Майстрині на території РФ, тим більше, що вже тоді Віра Сергіївна почала викладати вишивання у школі та вести відповідний гурток для бажаючих.

Євгенія Баранова розповіла, як тепло і гостинно кримську делегацію зустріли у Невинномиському історико-краєзнавчому музеї. Тут була і міська влада, і керівництво інших музейних закладів. Та найбільше зворушила перша група відвідувачів – школярі, яких навіть зацікавили написи українською мовою і вони взяли їх вголос перекладати, у складніших випадках звертаючись до дорослих.

Того ж дня, коли почала працювати експозиція, у Невинномиську було відкрито і меморіальну дошку В. С. Роїк й до неї лягли перші квіти. Як усе це відбувалося – можна було побачити на екрані. Заступник директора Кримського етнографічного музею Людмила Науменко, котра вела захід, переконана, що поїздка до Невинномиська – це лише перший крок до майбутньої дружби між музеями.

Привітати присутніх із званою імениницею при-

йшли діти, та не прості, а золоті – інакше й не назвати! Бо принесли вони із собою не просто пісню, а подих минулого, давніх народних традицій, що проглядають і в вишивках Віри Роїк, де так глибоко живуть у кожному із нас. Бо небагато є людей, байдужих до фольклору, а цих діточок із ансамблю «Радониця» на чолі з музичним керівником Оленою Полетневою радо зустрічають не лише в Україні та Росії, але і в Нідерландах та Франції. Ще б пак! Адже і тепер разом з ними та їхніми веснянками кімната наповнилася весною, пташиним співом, первісною радістю буття.

Зовсім трохи не дочекалася Віра Сергіївна Роїк своєї сотої весни. Але її життя, чисте, світле і глибоке, схоже на веснянку, знову і знову даватиме поштовх до творчої праці, праці на оновлення, як це відбувається щовесни, зі збереженням правдивого нашого коду.

**ФОТО ВІКТОРА
КАЧУЛИ
М. СІМФЕРОПОЛЬ**

ВАЖЛИВО

ОЛЕГ ОХРЕДЬКО,
ЕКСПЕРТ З ОСВІТНІХ
ПИТАНЬ ЦГП
«АЛЬМЕНДА»

З призначенням нового міністра освіти Лілії Гриневич в освітньому просторі Кримського півострова відбуваються значні зміни. Буквально за півтора місяця були ухвалені унікальні рішення: Порядок прийому для здобуття вищої та професійно-технічної освіти осіб, які проживають в Криму, та Порядок проходження атестації для визначення здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих в Криму після 20 лютого 2014 року, також визначені 12 вищів, де створені центри «Україна-Крим» та розміщена інформація про них.

На початку червня МОН приймає Зміни до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2016 році (Наказ Міністерства освіти і науки України 06 червня 2016 року № 622 «Про затвердження Змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085»). Серед багатьох змін, запропонованих Міністерством освіти, були

КРИМСЬКІ ВИМУШЕНІ ПЕРЕСЕЛЕНЦІ МАЮТЬ ПРАВО НА ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАРАХУВАННЯ ДО ВИШУ

внесені доповнення до абзацу восьмого пункту 1 розділу XII Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України, а саме:

XII. ПРАВО НА ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАРАХУВАННЯ

1. Право на першочергове зарахування до вищих на-

вчальних закладів мають: ...особи, які є внутрішньо переміщеними особами, відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

Що ж це означає? На початку Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів Укра-

їни в 2016 році визначаються дефініції:

1. У цих Умовах терміни вживаються в таких значеннях: ...право на першочергове зарахування – це право вступника на зайняття вищої позиції в рейтинговому списку при однаковому з іншими вступниками конкурсному балі.

IX. Особи, яким відповідно до абзацу восьмого пункту 1 розділу XII Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України надане таке право.

Особи, які є внутрішньо переміщеними особами, відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (постанова КМУ від 1 жовтня 2014 р. № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб»).

Довідка видається структурним підрозділом з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад (далі – уповноважені органи).

Для того, щоб було зрозуміло, як визначається певна особа, а в нашому випадку це ВПО (внутрішньо переміщені особи), МОН розробило пояснення, яке розмістило в додатках до Змін до Умов прийому на навчання

до вищих навчальних закладів України в 2016 році (див. таблицю вище).

Більш зрозумілою мовою це означає, що у випадку, якщо абітурієнт, який виїхав з Кримського півострова та отримав статус ВПО, під час вступу до ВНЗ набрав однакову кількість балів із іншими абітурієнтами, то він зараховується поперед всіх інших.

Для того, щоб почала діяти ця пільга, під час подання документів до ВНЗ серед всіх потрібних документів необхідно подати ще й Довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Форму Довідки Міністерство освіти також продублювала у Додатках до Змін (Додаток № 3).

Отже, зміни відбуваються, отож будемо чекати на подальші нововведення, насамперед, виконання Закону України № 425-VIII.

У ВИПАДКУ, ЯКЩО АБІТУРІЄНТ, ЯКИЙ ВИЇХАВ З КРИМСЬКОГО ПІВОСТРОВА ТА ОТРИМАВ СТАТУС ВПО, ПІД ЧАС ВСТУПУ ДО ВНЗ НАБРАВ ОДНАКОВУ КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ ІЗ ІНШИМИ АБІТУРІЄНТАМИ, ТО ВІН ЗАРАХОВУЄТЬСЯ ПОПЕРЕД ВСІХ ІНШИХ

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЧЕКАЄ КРИМЧАН У КИЄВІ

Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського запрошує кримчан на пільгове навчання за 8 напрямками чотирима мовами, включаючи англійську і кримськотатарську. Приймальна комісія ТНУ буде працювати з 1 липня до 20 вересня 2016 року. У Києві абітурієнти можуть вибрати навчання за напрямками:

- 1. Інститут філології:**
 - Факультет слов'янської філології та журналістики;
 - Факультет української філології та українознавства;
 - Факультет іноземної філології;
 - Факультет кримськотатарської і східної філології.
- 2. Інститут права:**
 - Юридичний факультет.

- 3. Інститут географії:**
 - Географічний факультет.
- 4. Інститут економіки та управління:**
 - Економічний факультет;
 - Фінанси і кредит, міжнародна економіка;

- Факультет управління.
- 5. Інститут історії:**
 - Історичний факультет.
- 6. Інститут фізичної культури, спорту і туризму:**
 - Факультет фізичної культури і спорту;

- Здоров'я людини.
- 7. Інститут психології:**
 - Факультет психології.
- 8. Інститут філософії:**
 - Філософський факультет;
 - Політологія;
 - Культурологія.

Ті, хто бажає вступити або продовжити своє навчання в ТНУ імені В. І. Вернадського в місті Києві, повинні направити інформацію на e-mail: crimea.tnu@gmail.com або листом на адресу: 01000, Україна, м. Київ, пр. Перемоги, 10, на ім'я Ректорату ТНУ імені В. І. Вернадського.

- У листі вказати:
- ім'я та прізвище;
 - обрану спеціальність;
 - рік і форму навчання;
 - потребу в гуртожитку.

Адміністрація просить надсилати відомості виключно з поштової скриньки сервісу безкоштовної електронної пошти Google.

Студентам та абітурієнтам, які перебувають на території материкової України, крім вивченої інформації, потрібно повідомити свій контактний телефон.

Детальна інформація по ТНУ ім. В.І. Вернадського (Київ, Україна) доступна на сторінці «В Контакті» Інституту географії ТНУ.

Також можете направляти запитання Ользі Дуді, адміністратору Інформаційного центру Інституту географії ТНУ ім. В.І. Вернадського на e-mail: dudaolha0@gmail.com

РОЗ'ЯСНЕННЯ

«ЯК ДІТЯМ ПЕРЕТИНАТИ КОРДОН МІЖ КРИМОМ ТА МАТЕРИКОМ»

Ганна Рассамахіна, юрист спеціалізованої громадської приймальні у справах Криму Центру громадянської просвіти «Альменда», розповіла про правила в'їзду та виїзду з Криму громадян України, а також про перевезення через кордон речей та грошей.

то тоді від іншого потрібна нотаріальна довіреність на проїзд дитини. Якщо дитина їде у супроводі інших осіб, то тоді від обох батьків потрібна нотаріально оформлена довіреність.

ВІЇЗД З КРИМУ

Дорослі, повнолітні громадяни України, які виїжджають з Криму на материкову Україну, можуть перетинати кордон за внутрішнім українським паспортом, а також за закордонним паспортом.

Якщо з Криму на материк їдуть громадяни України, які не досягли 16-річного віку, то вони випускаються з Криму у супроводі батьків або одного з батьків. Якщо дитина виїжджає з одним з батьків, то нотаріальна згода від іншого не потрібна.

Документом, який підтверджує право дитини на виїзд, може бути закордонний паспорт одного з батьків, в який вписана дитина та вклеєне її фото.

Якщо ви повідомляєте, що дитина виїжджає для оформлення закордонного паспорта, то у цьому випадку прикордонники вас пропускують, але із зобов'язанням, що ви оформите для дитини документ, адже з материкової України до Криму дитину пропустять тільки за наявності закордонного паспорта.

ВІЇЗД ДО КРИМУ

Дорослі, повнолітні громадяни України, також можуть перетинати цей адміністративний кордон за внутрішнім паспортом громадянина України. Вільно перетинати кордон можуть особи як зареєстровані в Криму, так і ті, які мають реєстрацію в інших регіонах України.

Для того, щоб провезти дитину, яка не досягла 16-літнього віку, з материка до Криму необхідно: по-перше, закордонний паспорт для дитини, або ж дитина повинна бути вписана у закордонний паспорт батьків, з якими вона перетинає кордон. Крім того, якщо у вас є проїзний документ дитини, виданий до 1 квітня 2015 року, ви можете провезти дитину за цим документом...

Якщо дитина їде з материкової України до Криму у супроводі одного з батьків,

ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЧЕРЕЗ АДМІНКОРДОН РЕЧЕЙ ТА ГРОШЕЙ

У січні 2016 року була прийнята Постанова Кабінету Міністрів № 1035, якою було заборонено комерційне постачання товарів до Криму та з нього. На сьогодні особи, які перетинають кордон з Кримом в обох напрямках, можуть везти з собою обмежену кількість речей та продуктів... Загальна вага продуктів не може перевищувати 50 кг та повинна відповідати переліку продуктів, які дозволено перевозити. Все, що не відповідає переліку та визначеній вазі, підлягає вилученню.

З перевезенням речей теж не все так просто. Перелік речей, які особа може везти з собою через кордон, регулюється ст. 370 Митного кодексу України. Цей перелік досить великий, але в ньому немає речей, які везуть з собою ті, хто залишає Крим у зв'язку зі зміною місця проживання: меблі, посуд, побутова техніка тощо. Наразі легальної можливості перевезти ці речі через кордон немає.

Але є один варіант, щоправда, він достатньо затратний та довгий, – це відправка речей службою доставки до Росії, а вже звідти можна скористатися послугами служби міжнародної доставки і відправити речі до України.

Що ж до перевезення грошей, то тут діють ті ж правила, які діють при перетині кордону України з іншими державами. Без письмового декларування з собою можна провозити суму, еквівалентну 10 тисячам євро. Курс євро рахується на момент перетину кордону. Якщо сума, яку ви перевозите, перевищує вищевказану (10 тисяч євро), то саме ця різниця і підлягає письмовому декларуванню. Якщо ця різниця буде не задекларована, то її можуть вилучити співробітники прикордонної служби. Якщо ж ваші гроші знаходяться на банківських пластикових картках, то лімітів тут немає.

ПАМ'ЯТКА

ПРАВОЗАХИСНИКИ СТВОРИЛИ ПАМ'ЯТКУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВИЇЗДЖАЮТЬ АБО В'ЇЗДЖАЮТЬ ДО КРИМУ

ВІКТОРІЯ ЧОРНОМОРСЬКА

Кримська правозахисна група поширила пам'ятку для людей, які виїжджають або в'їжджають до Криму.

«Оскільки до нас постійно звертаються кримчани і люди, які їздять в Крим, то ми підготували

інформацію за їхнім запитом – відповіді на основні запитання», – підкреслила Ольга Скрипник на своїй сторінці у соціальній мережі.

У пам'ятці, зокрема, чітко вказано, хто має право перевіряти документи, що посвідчують особу. А це – працівники поліції, працівники Служби безпеки України,

а також інші посадові чи службові особи, уповноважені на це законами.

Також громадські активісти чітко розписали, хто має право зупиняти транспортний засіб та оглядати його, хто має право проводити адміністративне затримання та затримання при підозрі у скоєнні кримінального злочину.

ПАСАЖИРАМ И ВОДИТЕЛЯМ, КОТОРЫЕ СЛЕДУЮТ В КРЫМ ИЛИ ИЗ КРЫМА

Кто имеет право проверять документы, удостоверяющие личность?

Проверить документы, удостоверяющие личность, могут должностные лица, уполномоченные это соответствующими законами. А ИМЕННО:

- Сотрудники милиции/полиции (ст. 24 ст. 112 ст. 25 ст. 11 ст. 102 ст. 37 ст. 10 Конституция Украины)
- Сотрудники Службы безопасности Украины (ст. 14 ст. 25 ст. 10 Закона Украины об органах безопасности Украины)
- Другие должностные и служебные лица, уполномоченные на это законами.

Должностное лицо при проверке документов, удостоверяющих личность, обязано назвать ФИО, звание, должность и объяснить причины проверки документов. Вы имеете право не предоставлять свои документы лицам, которые не являются служебными или должностными лицами, уполномоченными законом проверять документы, удостоверяющие личность.

Кто имеет право останавливать транспортное средство и проводить его досмотр?

Останавливать транспортное средство в общественных местах и проводить его досмотр могут должностные лица, уполномоченные на это законами. А ИМЕННО:

- Сотрудники милиции / Полиции (ст. 24 ст. 112 ст. 25 ст. 11 ст. 102 ст. 37 ст. 10 Конституция Украины)
- Другие должностные и служебные лица, уполномоченные на это соответствующими законами.

Должностное лицо обязано назвать ФИО, звание, должность и объяснить причины остановки транспортного средства и досмотра. Вы имеете право не останавливать транспортное средство по требованию лиц, не являющихся служебными или должностными лицами, уполномоченными законом останавливать транспортное средство (например, легковой автомобиль).

При нарушении Ваших прав и незаконных действиях гражданских или должностных лиц по отношению к Вам или другим лицам обязательно сообщите в правоохранительные органы по телефону **102**

Также вы имеете право подать письменное заявление в отделение милиции или прокуратуры о незаконных действиях.

КРЫМСКАЯ ПРАВООЗАЩИТНАЯ ГРУППА | +38 0672240173 | group@crimeahr.org

ПАСАЖИРАМ И ВОДИТЕЛЯМ, КОТОРЫЕ СЛЕДУЮТ В КРЫМ ИЛИ ИЗ КРЫМА

Кто имеет право проводить административное задержание?

ТОЛЬКО органы (должностные лица), уполномоченные на это законами Украины (ст. 1 ст. 262 Кодекса Украины об административных правонарушениях). А ИМЕННО:

- Органы внутренних дел и Национальная полиция
- Органы пограничной службы
- Должностные лица укомплектованной охраны (на месте расположения охраняемого объекта)
- Должностные лица Военной службы прикормарки в Вооруженных Силах Украины
- Органы Службы безопасности Украины
- Должностные лица органов и учреждений исполнения наказаний и следственных изоляторов
- Должностные лица органов миграционной службы (ст. 207 УКУ)

Кто имеет право проводить задержание по подозрению в совершении уголовного преступления?

Никто не может быть задержан без определения следственного суда или суда, кроме исключительных случаев (ст. 1 ст. 207 Уголовного процессуального кодекса Украины). Человека могут задержать без определения следственного суда или суда в следующих случаях:

1. При совершении или подготовке к совершению уголовного преступления.
2. Незаконно похищенный гражданин Украины или гражданин иностранного государства, подозреваемый в совершении преступления.

Если в таких случаях гражданское лицо, которое не является уполномоченным должностным лицом (лицами), которому законом предоставлено право осуществлять задержание, задержало человека по подозрению в совершении преступления, то гражданское лицо обязано **НЕМЕДЛЕННО** сообщить уполномоченному должностному лицу о задержании и местонахождении задержанного лица (ст. 207 УКУ). После того, как задержанный человек доставлен к уполномоченному должностному лицу (например, в отделение милиции):

1. Срок задержания такого лица без определения следственного суда или суда составляет максимум 48 часов с момента задержания. Должно быть освобождено или доставлено в суд для рассмотрения поддельства об издании в отношении этого лица постановления (ст. 207 УКУ).
2. Задержание без определения следственного суда или суда лица не должно длиться с момента задержания дольше, чем необходимо для доставки в суд для рассмотрения поддельства об издании в отношении этого лица постановления (ст. 207 УКУ).

При нарушении Ваших прав и незаконных действиях гражданских или должностных лиц по отношению к Вам или другим лицам обязательно сообщите в правоохранительные органы по телефону **102**

Также вы имеете право подать письменное заявление в отделение милиции или прокуратуры о незаконных действиях.

КРЫМСКАЯ ПРАВООЗАЩИТНАЯ ГРУППА | +38 0672240173 | group@crimeahr.org

ЮВІЛЕЇ

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНИЛОСЯ
70 РОКІВ ВІДОМОМУ
КРИМСЬКОМУ ПИСЬМЕННИКУ
ВІКТОРУ ІВАНОВИЧУ СТУСУ

СИМВОЛ
БДЖОЛИ

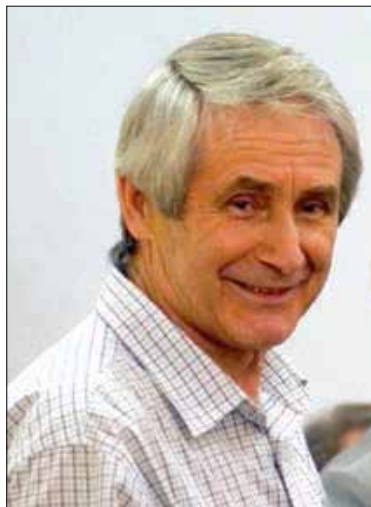
Є на карті України наймиліші йому куточки: село Михайлівське, де народився 1 лютого 1946 року, і село Трудове Новомиkolaївського району Запорізької області, де промайнуло дитинство. Закінчив середню школу в райцентрі. Кажуть, що людина – це дитинство. Справді, коли, як не в цю пору життя, народжується в нас емоційне ставлення до світу, виникає і формується свідомість, а в ній початкові стежини асоціативних зв'язків – образне мислення, стежини, які згодом розширюються і стають дорогами...

ВАСИЛЬ ГРИЦЬКІВ,
ПИСЬМЕННИК, КРИМ

К олі ж мовити про нашого ювіляра, то це двічі справедливо. Не встиг закінчити механічний технікум (відділення радіолокації), як «прокинулось» оте образне мислення, народжене в дитинстві, точніше, любов до слова, і повело його на факультет філології Дніпропетровського університету. З того часу і понині каторжне і все ж солодке життя у Слові, якому віддавав усі сили і вміння як журналіст у районних, міських, обласних та всеукраїнських періодичних виданнях на Дніпропетровщині, Запоріжчине та в Криму. Працюючи в газетах, не тільки набирився журналістського, а й письменницького досвіду, глибоко вивчав історію рідного краю, щоб по якомусь часі осмислити і відобразити цю історію засобами художньої літератури. Око в нього зірке, перо чутливе, смак бездоганний. В цьому могли переконатися чимало авторів, коли він, переїхавши до Сімферополя, редагував їхні нерідко «сирі» твори для українських сторіночок у газеті «Літературний Крим».

Додамо ще й таке. Творчий доробок Віктора Стуса помічений у журналістському і літературному світі. А починалося все... з віршів. Перші поетичні спроби надрукував у районних газетах. Він, до речі, і зараз «грішить» віршами, опублікувавши в своїй збірці «Пісня Амазонки» (2011), окрім повісті, оповідань,

кого досвіду, глибоко вивчав історію рідного краю, щоб по якомусь часі осмислити і відобразити цю історію засобами художньої літератури. Око в нього зірке, перо чутливе, смак бездоганний. В цьому могли переконатися чимало авторів, коли він, переїхавши до Сімферополя, редагував їхні нерідко «сирі» твори для українських сторіночок у газеті «Літературний Крим».

В. СТУС – член Національних спілок письменників і журналістів України. Заслужений журналіст України та Автономної Республіки Крим. Лауреат Всеукраїнської літературної премії імені Степана Руданського. Нагороджений Срібною медаллю Нестора Літописця, Золотою медаллю української журналістики та іншими відзнаками. У кримських республіканських журналістських конкурсах йому присвоювалися звання «Журналіст року» (2008) та «Журналіст року друкованих ЗМІ» (2009). Лауреат Всеукраїнської літературної премії імені Степана Руданського (2013) та XIII Всеукраїнського фестивалю української книги «Феодосія-2013». Автор дев'яти книг, що з'явилися в період з 2011 до 2015 року, а саме трьох романів: «Помста атлантів. Стріла для мудреця», «Арійський Спас», «Зловити характерника»; десяти повістей: «Цариця Амага – донька мага», «Клейноди у спадок», «Запізніле прозріння», «Таємниця Березини», «Повернення з іносвіту», «Привид у храмі», «Чуні», «Біолокатор», «Судний день на Покрову», «Пастка», а також кількох десятків оповідань і сімдесяти байок під загальною назвою «Байки – казки і навпаки».

ще й низку поезій. Це цілком грамотні, добре зроблені вірші, але все-таки зроблені. Немає в них хвилюючої новизни. Таким поетам, не кращим і не гіршим, у нас несть числа. Зрідка В. Стус на сторінках газети «Кримська світлиця» публікує добротні рецензії, відгук на твори письменників-колег, гарячі, як сама дійсність, статті на злободенні теми.

Однак безперечних успіхів сягнув у різних жанрах прози. Це його справжнє творче захоплення, так би мовити, амплуа.

Спинімося на історичних студіях В. Стуса. Як на мене, то великим мистецьким здобутком прозаїка є роман «Помста атлантів. Стріла для мудреця». У ньому відтворено епоху VI століття до нової ери на території Великої Скіфії (в основному це терени сьогоднішньої України). Цей роман можна вважати історико-міфоезотеричним, оскільки часто-густо тут переповідаються билиці та небилиці про загадкову Атлантиду і про те, як і понині атланти впливають на світ.

У розлогій передмові до роману та й в самому тексті автор намагається безліччю незаперечних фактів переконати нас, що історія України-Русі аж ніяк не починається з часів примусової християнізації, тобто з 988 року від Різдва Христового, а набагато раніше, адже прадавньому Арійському Православ'ю понад сім тисячоліть. А раз так, то впровадження чужої віри знищи-

ло цю віру слов'ян, мільйони її носіїв або загинули, або стали рабами. На всіляке схвалення заслугове заклик автора шанувати віру наших пращурів – Ведичну. Цікаві також його етимологічні розмисли. Він, приміром, упевнений, що треба писати і говорити не «слов'яни» і відповідно «слов'янський», а «слав'яни»-«слав'янський», бо ця лексема від імені арійсько-руської богині Слави; її називали першою жінкою на Землі, від неї пішов людський рід.

Загалом ці та подібні історичні розвідки В. Стуса продовжують патріотичні традиції українознавства, започатковані світочами нашої культури Т. Шевченком, І. Франком, Лесею Українкою, які прагнули стерти з вітчизняної історії «білі плями». Воістину: там, де офіційна наука виявляється боязкою і безсилою, за справу береться письменництво. Так велося і ведеться не лише в Україні, але, мабуть, в Україні – найбільше. Згадаймо Шевченкове: «Німець скаже: «Ви моголи!» – «Моголи, моголи!» Золотого Тамерлана онучата голі. Німець скаже: «Ви слав'яне!» – «Слав'яне! Слав'яне!» Славних прадідів великих правнуки погані!».

Наш ювіляр оре цілину української історії вперто і завзято. На цій важкій ниві, як бачимо, здобувся чималих успіхів. «Захотілося позбавити історію України хоч кількох «білих плям» з чорною ознакою, – пише він у передмові до роману «Помста атлантів. Стріла для мудреця». – А на-

тхненниками стали матеріали негмамовних дослідників давнини, перш за все, таких, як Юрій Шиллов, Сергій Плачинда, Олександр Воропай, Олександр Асов, Юрій Петухов, та інших»...

В його текстах надбудемо образ роботящої бджоли. Взяти хоча б байки у прозі «Трутні-олігархи» та «Шершня видно й під маскою». У першій оповідається, як трутнів (читай – олігархів в Україні) розвелось у вулику тьма-тьмуца. Медок так глитають, аж за вухами лящить. Бджілки вигнали їх з вулика, накинулися на пасічника, який не викурив димком тих ненажер. Прозора алегорія на ситуацію в сучасній Україні! А в другій байці йдеться про Шершня, що надумав нап'ялити на себе маску бджоли і пробратися у вулик, щоб поласувати медком. Та бджоли-охоронці «розкусили» хитрюгу, ласого до чужого добра...

Бджола, як відомо, – народний символ працьовитості. Тому-то зрозуміле захоплення ювіляра цим образом. Він і сам нагадує мені невтомну бджілку. Як і вона, завжди у пошуках, живе у постійних клопотах про день завтрашний. Селянський син, він знає ціну хліба насущного і духовного. Лише за п'ять років он скільки зібрав «нектару», видав вісім книг – ціла бібліотечка! І нехай ім'я його неголосне в літературному світі, але людина ця з тих трудівників, які пишуть не за спонукую марнославства чи обов'язку, а за спонукую власного горіння.

У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ»

**УКРАЇНСЬКА
ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА
ЦЕРКВА В КРИМУ:
ТИХА БОРОТЬБА
ЗА ІСНУВАННЯ**

ГАЗЕТА «КРИМСЬКА
СВІТЛИЦЯ»

Всеукраїнська літературно-публіцистична та мистецька газета
Виходить із 31 грудня 1992 року
Свідоцтво про реєстрацію КВ
№12042-913/ПР від 30.11.2006 р.

Засновники
Міністерство культури України
Всеукраїнське товариство
«Просвіта» імені Тараса Шевченка
ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса редакції
03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1;
тел.: +38 (044) 498-23-65

Видавець
Національне
газетно-журнальне
видавництво

Генеральний директор
Андрій ЩЕКУН

Дизайн та верстка
Марк Канарський

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія «Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
тел.: +38 (044) 498-23-64

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.
Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Кримської світлиці» – тільки з письмового дозволу редакції.

Передплата на газету
Передплатна ціна на 2016 р.:
1 місяць – 14,44 грн.;
півріччя – 86,64 грн.

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонемента.

Передплатний індекс
90269

Наклад 1000 прим.
Ціна договірна